

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2006 m. lapkričio 23 d.*

Byloje C-238/05

dėl *Tribunal Supremo* (Ispanija) 2005 m. balandžio 13 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2005 m. gegužės 30 d., pagal EB sutarties 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Asnef-Equifax, Servicios de Información sobre Solvencia y Crédito, SL,

Administración del Estado

prieš

Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios (Ausbanc)

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Rosas, teisėjai A. Borg Barthet, J. Malenovský, U. Lõhmus ir A. Ó Caoimh (pranešėjas),

* Proceso kalba: ispanų.

generalinis advokatas L. A. Geelhoed,
posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2006 m. balandžio 26 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Asnef-Equifax, Servicios de Información sobre Solvencia y Crédito, SL*, atstovaujamos *abogados* A. Creus Carreras ir O. Amador Peñate,
- *l'Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios (Ausbanc)*, atstovaujamos *abogados* L. Pineda Salido ir M. Mateos Ferres bei *procuradora* M. Rodríguez Teijeiro,
- Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos T. Nowakowski,
- Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos F. Castillo de la Torre ir E. Gippini Fournier,

susipažinęs su 2006 m. birželio 29 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas dėl prejudicinio sprendimo priėmimo yra dėl EB 81 straipsnio išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant ginčą tarp *Asnef-Equifax, Servicios de Información sobre Solvencia y Crédito, SL* (toliau – *Asnef-Equifax*) kartu su *Administración del Estado* ir *l'Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios* (toliau – *Ausbanc*) dėl finansų institucijų keitimosi duomenimis apie klientų mokumą sistemos (toliau – duomenų bazė).

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisė

- 3 Pagal 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo (OL 2003, L 1, p. 1) ketvirtą konstatuojamąją dalį, vienas iš šio reglamento tikslų, be kita ko, yra valstybių narių konkurencijos institucijoms ir teismams suteikti įgaliojimus taikyti ne tik Sutarties 81 straipsnio 1 dalį ir 82 straipsnį, bet ir to paties straipsnio 3 dalį.

4 Reglamento Nr. 1/2003 3 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodoma:

„1. Valstybių narių konkurencijos institucijos ar nacionaliniai teismai, taikydami nacionalinius konkurencijos įstatymus susitarimams, įmonių asociacijų sprendimams ar suderintiems veiksams tokia prasme, kaip apibrėžta Sutarties 81 straipsnio 1 dalyje, jei jie gali paveikti prekybą tarp valstybių narių tokia prasme, kaip apibrėžta minėtoje straipsnio dalyje, tokiems susitarimams, sprendimams ar suderintiems veiksams taiko ir Sutarties 81 straipsnio nuostatas. <...>

2. Nacionaliniais konkurencijos įstatymais negali būti draudžiami susitarimai, įmonių asociacijų sprendimai ar suderinti veiksmai, kurie gali paveikti prekybą tarp valstybių narių, tačiau neribojantys konkurencijos, kaip apibrėžta Sutarties 81 straipsnio 1 dalyje, arba tenkinantys Sutarties 81 straipsnio 3 dalies reikalavimus, arba apimami reglamento dėl Sutarties 81 straipsnio 3 dalies taikymo. Šis reglamentas nedraudžia valstybėms narėms priimti ir taikyti savo teritorijoje griežtesnius nacionalinius įstatymus, draudžiančius įmonių vienašališkus veiksmus ar nustatančius už juos sankcijas.“

Nacionalinės teisės aktai

- 5 Pagrindinis įstatymas, reglamentuojantis konkurencijos teisę Ispanijoje, yra 1989 m. liepos 17 d. Įstatymas 16/1989 dėl konkurencijos apsaugos (*Ley 16/1989 de Defensa de la Competencia*, toliau – LDC). *Tribunal Supremo* nurodo, kad šio įstatymo 1 ir 3 straipsniai yra praktiškai identiški EB 81 straipsnio 1 ir 3 dalims. Pagal LDC 4 straipsnio 1 dalį, *Tribunal de Defensa de la Competencia* (konkurencijos teismas) gali leisti šio įstatymo 1 straipsnyje nurodytus susitarimus, sprendimus, rekomendacijas ir veiksmus, jei yra šio įstatymo 3 straipsnyje nurodytos prielaidos ir sąlygos.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 6 1998 m. gegužės 21 d. *Asnef-Equifax*, kurios asocijuota narė yra *Asociación Nacional de Entidades Financieras* (Nacionalinė finansų įstaigų asociacija), pagal LDC 4 straipsnį paprašė leidimo duomenų bazei, kurią ji pati būtų turėjusi valdyti.
- 7 Pagal duomenų bazės veikimo taisykles, jos paskirtis yra „teikti informacijos apie mokumą ir kreditus paslaugas automatiškai tvarkant duomenis apie riziką, su kuria susidūrė paskolų ir kredito veiklą vykdančios įstaigos“. Duomenų bazėje renkama informacija yra identiška numatytai cirkuliare 3/1995, reglamentuojančiame *Central de Información de Riesgos* (pagrindinė informacijos apie rizikas duomenų bazė, toliau – CIR), kurią valdo centrinis Ispanijos bankas ir kuria jau gali naudotis Ispanijos finansų įstaigos. Ši informacija apima skolininkų identifikavimo ir ūkio veiklos duomenis, o taip pat konkrečių jų būklę, pavyzdžiui, bankrotą ar nemokumą.
- 8 Nepaisydamas neigiamos *Servicio de Defensa de la Competencia* (administracinio organo, kuriam pavesta konkurencijos apsauga) nuomonės, 1999 m. lapkričio 3 d. *Tribunal de Defensa de la Competencia*, taikydamas LDC 3 straipsnyje numatytus išimties suteikimo kriterijus, leido duomenų bazę naudoti penkerius metus su sąlyga, kad, viena vertus, ja nediskriminuojamos už atitinkamą mokestį galės naudotis visos finansų įstaigos, ir, kita vertus, jame saugoma informacija apie kreditorius nebus atskleidžiama. Teismo sprendime nenagrinėjamas EB 81 straipsnio taikymo klausimas.

- 9 *Ausbanc* pareiškė apeliacinį skundą dėl šio teismo sprendimo *Audiencia Nacional*. Šis teismas pagrindinėje byloje ginčijamą sprendimą patenkino apeliacinį skundą. *Audiencia Nacional* nusprendė, kad duomenų bazei tiek, kiek ja ribojama laisva konkurencija, yra taikomos LDC 1 straipsnio nuostatos, ir jos negalima leisti pagal šio įstatymo 3 straipsnį, nes neįvykdytos jo taikymui būtinos sąlygos. Iš *Audiencia Nacional* sprendimo, kuris buvo priimtas balsų dauguma, motyvų aišku, kad šis teismas vadovavosi ne tik Ispanijos teise, bet ir 1998 m. gegužės 28 d. Teisingumo Teismo sprendimu *Deere prieš Komisiją* (C-7/95 P, Rink. p. I-3111) ir visų pirma jo 5, 10, 88 ir 123 punktais.
- 10 Gavęs *Asnef-Equifax* ir *Administración del Estado* kasacinį skundą, *Tribunal Supremo* mano, kad yra pagrįstų abejonių dėl to, ar labai suskaidytos rinkos atveju dėl kredito duomenų bazės sudaryti susitarimai potencialiai gali riboti konkurenciją tiek, kiek jie gali skatinti ar palengvinti įmonių veiksmų derinimą, ir ar, jei taip būtų, juos vis vien galima leisti dėl to, kad yra visos EB 81 straipsnio 3 dalyje išvardytos išimties suteikimo sąlygos.
- 11 Šiomis aplinkybėmis *Tribunal Supremo* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir užduoti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
- „1) Ar EB 81 straipsnio 1 dalį galima aiškinti taip, kad su bendrąja rinka yra suderinami tarp finansų institucijų sudaryti susitarimai dėl informacijos apie jų klientų finansinę situaciją ir išipareigojimų laikymąsi, atsižvelgiant į tai, kad tokie susitarimai turi įtakos Bendrijos ekonominėms politikoms ir bendrai kredito rinkai bei riboja konkurenciją finanso ir kredito įstaigų sektoriuje?

- 2) Ar EB 81 straipsnio 3 dalį galima aiškinti taip, kad valstybė narė, veikdama per savo konkurencijos tarnybas, gali leisti finansų įstaigų susitarimus tarpusavyje keistis informacija sukuriant kredito duomenų bazę tai motyvuodama tuo, kad tokios duomenų bazės sukūrimas yra naudingas vartotojams ir finansinių paslaugų naudotojams?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtino

- ¹² Pirma, Europos Bendrijų Komisija pastebi, kad *Tribunal de Defensa de la Competencia* sprendimas yra grindžiamas ne EB 81 straipsniu, bet LDC 1 ir 3 straipsniais, ir kelia klausimą dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtino. Ji abejoja, ar *Tribunal Supremo*, kaip kasacinė instancija, gali taikyti kitas teises nuostatas nei tos, kurias taikė žemesniosios instancijos. Nors prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikęs teismas nurodo, kad pagrindinėje byloje yra taikomas EB 81 straipsnis, ji nepaaiškina šio savo teiginio motyvų. Be to, Komisija pastebi, kad šis sprendimas, kurio teisėtumu abejojama, buvo priimtas 2001 m., t. y. prieš įsigaliojant Reglamentui Nr. 1/2003.

- ¹³ Antra, Komisija teigia, kad sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą nepateikiama informacija apie tai, ar duomenų bazė gali daryti didelį poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai, nes tam, kad būtų taikomos iš Reglamento Nr. 1/2003 3 straipsnio ar 1969 m. vasario 13 d. Sprendimo *Wilhelm ir kt.* (14/68, Rink. p. 1) kylančios pareigos, visų pirma turi būti taikomas EB 81 straipsnis *rationae materiae*.

- 14 Visų pirma pažymėtina, kad nagrinėjant bylas pagal EB 234 straipsnį, atsižvelgiant į kompetencijos pasidalijimą tarp Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų, pirmasis negali tikrinti, ar sprendimas, kuriuo į jį buvo kreiptasi, buvo priimtas laikantis nacionalinių teismų santvarkos ir teismo proceso normų (žr. 1993 m. spalio 20 d. Sprendimo *Balocchi*, C-10/92, Rink. p. I-5105, 16 ir 17 punktus; 1999 m. rugsėjo 16 d. Sprendimo *WWF ir kt.*, C-435/97, Rink. p. I-5613, 33 punktą).
- 15 Reikia priminti, kad, pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, Teisingumo Teismui ir nacionaliniam teismui bendradarbiaujant pagal EB 234 straipsnį, tik bylą nagrinėjantis nacionalinio teismo teisėjas, kuriam tenka atsakomybė priimti teismo sprendimą, atsižvelgdamas į bylos ypatumus, gali įvertinti, ar būtina pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą, kad galėtų priimti savo sprendimą, bei Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų tinkamumą. Vadinasi, kai prejudiciniai klausimai yra susiję su Bendrijos teisės aiškinimu, Teisingumo Teismas iš esmės turi priimti sprendimą (žr., be kita ko, 1995 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Bosman*, C-415/93, Rink. p. I-4921, 59 punktą ir 2006 m. liepos 13 d. Sprendimo *Manfredi ir kt.*, C-316/04, Rink. p. I-9759, 26 punktą).
- 16 Tačiau Teisingumo Teismas taip pat nurodė, kad išimtinėmis aplinkybėmis, siekdamas įvertinti, ar byla jam teisinga, jis gali nagrinėti sąlygas, kuriomis jam bylą perdavė nacionalinis teismas (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *Manfredi ir kt.* 27 punktą). Iš tikrųjų bendradarbiavimo principas, kuriuo reikia vadovautis procese dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, reikalauja, kad nacionalinis teismas atsižvelgtų į Teisingumo Teismui patikėtą uždavinį prisidėti prie teisingumo vykdymo valstybėse narėse, o ne teikti konsultacines nuomones apie bendruosius ar hipotetinius klausimus (2005 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *Mangold*, C-144/04, Rink. p. I-9981, 36 punktas).
- 17 Šiuo atžvilgiu iš nusistovėjusios teismo praktikos matyti, kad nacionalinio teismo pateiktą prašymą priimti prejudicinį sprendimą galima atmesti, tik jei yra akivaizdu, kad prašymas išaiškinti Bendrijos teisę niekaip nesusijęs su pagrindinės bylos faktais

ar dalyku, kai problema yra hipotetinė arba kai Teisingumo Teismui nežinomos faktinės ar teisinės aplinkybės, jam būtinos norint pateikti naudingą atsakymą į jam pateiktus klausimus (žr., be kita ko, minėto sprendimo *Bosman* 61 punktą ir 2006 m. sausio 10 d. Sprendimo *IATA ir ELFAA C-344/04*, Rink p. I-403, 24 punktą).

- 18 Šioje byloje nėra akivaizdu, kad EB 81 straipsnio aiškinimas neturi jokio ryšio su prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikusio teismo nagrinėjamos pagrindinės bylos, kuri aiškiai nėra hipotetinė, aplinkybėmis ar dalyku.
- 19 Iš tiesų, priešingai nei per posėdį teigė Komisija, *Tribunal Supremo* savo sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą nurodė, kad „(*Audiencia Nacional*) sprendimas remiasi principais, įtvirtintais LDC 1 ir 3 straipsnyje ir Europos ekonominės bendrijos (steigimo) sutarties buvusiu 85 straipsniu, kaip jis buvo išaiškintas Teisingumo Teismo praktikoje <...>“.
- 20 Taigi įmanoma, kad pati faktinė situacija gali būti susijusi ir su Bendrijos, ir su nacionaline konkurencijos teise, nors jos nagrinėjamus veiksmus vertina įvairiais aspektais (šiuo klausimu žr. 1998 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Bronner*, C-7/97, Rink. p. I-7791, 19 punktą ir jame nurodytą Teisingumo Teismo praktiką).
- 21 Be to, *Tribunal Supremo* aiškiai motyvavo savo prašymą priimti prejudicinį sprendimą būtinybe išvengti prieštaringo ar skirtingo aiškinimo, be kita ko, nurodydamas, kad šis prašymas yra „bendradarbiavimo pareigos tarp nacionalinių teismų ir Bendrijos teismų išraiška“. Taip prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikęs teismas iš esmės siekia užtikrinti Bendrijos teisės viršenybės principo laikymąsi.

- 22 Be to, *Ausbanc* argumentai, kad duomenų bazė neturi didesnio poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai ir kad dėl to Teisingumo Teismas neturi kompetencijos atsakyti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą, yra susiję su užduotų klausimų esme. Kadangi tokio poveikio buvimą ar nebuvimą turi nustatyti nacionalinis teismas, tai šie argumentai iš principo nėra svarbūs svarstant šių klausimų priimtinumą.
- 23 Galiausia, dėl sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą esančių duomenų dėl galimo poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai išsamumo reikia priminti, kad faktinių ir teisinių aplinkybių tikslumo reikalavimas yra ypač svarbus konkurencijos srityje, kuriai būdingos sudėtingos teisinės ir faktinės situacijos (žr. 2000 m. balandžio 13 d. Sprendimo *Lehtonen ir Castors Braine*, C-176/96, Rink. p. I-2681, 22 punktą bei 2002 m. spalio 8 d. Nutarties *Viacom*, C-190/02, Rink. p. I-8287, 22 punktą).
- 24 Žinoma, šioje byloje sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą nepateikiama tiksli ir detali informacija apie tokį poveikį. Tačiau tame sprendime pateikiama pakankamai informacijos, kad Teisingumo Teismas, aiškindamas su pagrindinėje byloje nagrinėjama situacija susijusias Bendrijos teisės normas, galėtų prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikusiam teismui duoti naudingą atsakymą.
- 25 Taigi šiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą reikia laikyti priimtinu.

Dėl esmės

- 26 Savo dviem klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar EB 81 straipsnį reikia aiškinti taip,

kad jis draudžia tokią informacijos apie kreditus sistemą, kokia yra šiuo atveju nagrinėjama duomenų bazė, ir, jei taip, ar tokiai sistemai galima taikyti to paties straipsnio 3 dalyje numatytą išimtį, be kita ko, dėl naudos, kurią naudodami šią sistemą, galėtų gauti jos vartotojai.

27 *Ausbanc* teigia, kad ši duomenų bazė riboja konkurenciją, nes ji grindžiama informacijos, kuri paprastai laikoma konkurentų komercine paslaptimi, keitimusi ir taip pašalina įmonės sprendimams būdingos rizikos faktorių bei skatina vienodą finansų institucijų požiūrį į tą patį paskolos prašantį asmenį. *Asnef-Equifax*, Lenkijos vyriausybė ir Komisija teigia, kad iš esmės tokia duomenų bazė, kokia aptariama pagrindinėje byloje, konkurencijos neriboja.

28 EB 81 straipsnio 1 dalyje kaip nesuderinami su bendrąja rinka yra draudžiami visi įmonių susitarimai, įmonių asociacijų sprendimai ir suderinti veiksmai, kurie gali paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą ir kurių tikslas ar poveikis yra konkurencijos trukdymas, ribojimas arba iškraipymas bendrojoje rinkoje.

29 Reikia išnagrinėti, ar šios sąlygos gali būti tenkinamos pagrindinėje byloje.

30 Visų pirma reikia pažymėti, kad iš bylos medžiagos matyti jog, viena vertus, *Asociación Nacional de Entidades Financieras* yra *Asnef-Equifax*, kuriai buvo patikėtas duomenų bazės valdymas, narė, o kita vertus, kad būtinas kredito įstaigų dalyvavimas šioje duomenų bazėje neišvengiamai reiškia tam tikrą konkurentų bendradarbiavimą netiesiogiai keičiantis informacija apie kreditus.

- 31 Iš to darytina išvada, kad EB 81 straipsnio 1 dalis gali būti taikoma tokios duomenų bazės kūrimui ir taikymui ir nebūtina tiksliai nurodyti, kokia yra bendradarbiavimo tarp šių įstaigų forma.
- 32 Iš tiesų kadangi minėta nuostata atskiria „suderintų veiksmų“ sąvoką nuo „įmonių susitarimų“ bei „įmonių asociacijų sprendimų“ sąvokos, taip yra dėl to, kad ji apimtų įvairias įmonių veiksmų derinimo ir suokalbio formas (1999 m. liepos 8 d. Sprendimo *Komisija prieš Anic Partecipazioni*, C-49/92 P, Rink. p. I-4125, 112 punktas). Todėl šiuo atveju tikslus pagrindinėje byloje nagrinėjamo bendradarbiavimo pobūdžio nustatymas negali pakeisti teisinio vertinimo pagal EB 81 straipsnį.

Dėl poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai

- 33 EB 81 straipsnio 1 dalyje nurodytos sąlygos, susijusios su poveikiu valstybių narių tarpusavio prekybai, aiškinimo ir taikymo atskaitos taškas turi būti tas, kad jos tikslas yra konkurencijos reglamentavimo srityje apibrėžti Bendrijos teisės sritį valstybių narių reglamentavimo srities atžvilgiu. Į Bendrijos teisės taikymo sritį patenka visi įmonių karteliai ir veiksmai, kurie gali paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą taip, kad būtų pakenkta vieningos rinkos tarp valstybių narių tikslų įgyvendinimui, ypač tie, kuriais atskiriamos nacionalinės rinkos arba pakeičiamos konkurencijos sąlygos bendrojoje rinkoje (žr. minėto sprendimo *Manfredi ir kt.* 41 punktą).
- 34 Kad būtų daromas poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai, įmonių susitarimai, sprendimai ar veiksmai, atsižvelgiant į objektyvių faktinių ir teisinių aplinkybių visumą, turi leisti pakankamai tiksliai numatyti, kad jie gali tiesiogiai ar netiesiogiai, realiai ar potencialiai daryti poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai ir trukdyti

kurti vieningą valstybių narių rinką (žr. 1985 m. liepos 11 d. Sprendimo *Remia ir kt. prieš Komisiją*, 42/84, Rink. p. 2545, 22 punktą ir minėto sprendimo *Ambulanz Glöckner* 48 punktą). Be to, ši poveikis neturi būti nedidelis (1998 m. balandžio 28 d. Sprendimas *Javico*, C-306/96, Rink. p. I-1983, 16 punktas ir minėto sprendimo *Manfredi ir kt.* 42 punktas).

35 Taigi Bendrijos vidaus prekybai poveikis paprastai daromas, kai veikia keletas veiksmų, kurie, nagrinėjami atskirai, nebūtinai yra lemiami (žr. minėto sprendimo *Bagnasco ir kt.* 47 punktą ir 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *British Sugar prieš Komisiją*, C-359/01 P, Rink. p. I-4933, 27 punktą). Norint nustatyti, ar kartelis daro didelį poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai, jį reikia nagrinėti atsižvelgiant į visą jo ekonominį ir teisinį kontekstą (šiuo klausimu žr. 1994 m. balandžio 27 d. Sprendimo *Almelo*, C-393/92, Rink. p. I-1477, 37 punktą).

36 Šiuo atžvilgiu, viena vertus, paprasčiausia aplinkybė, jog nacionaliniame kartelyje dalyvauja ir kitų valstybių narių ūkio subjektai, vertinant yra svarbi, tačiau pati savaime ji nėra lemiamą, kad būtų galima daryti išvadą, jog tenkinama sąlyga, susijusi su poveikiu valstybių narių tarpusavio prekybai (žr. minėto sprendimo *Manfredi ir kt.* 44 punktas).

37 Kita vertus, Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, jog aplinkybė, kad kartelio objektas yra tik prekyba produktais vienoje valstybėje narėje, nėra pakankama, norint atmesti poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai galimybę (žr. 1989 m. liepos 11 d. Sprendimo *Belasco ir kt. prieš Komisiją*, 246/86, Rink. p. 2117, 33 punktą). Iš tiesų visoje vienos valstybės teritorijoje taikomas kartelis vien tik dėl savo pobūdžio sustiprina valstybės rinkos atskyrimą ir taip trukdo Sutartimi siekiamai ekonominei skvarbai (1972 m. spalio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vereeniging van Cementhandelaren prieš Komisiją*, 8/72, Rink. p. 977, 29 punktas; minėto sprendimo *Manfredi ir kt.* 45 punktas).

- 38 Be to, ta aplinkybė, kad kokie nors susitarimas ar veiksmai sudaro palankias sąlygas didėti valstybių narių tarpusavio prekybai, nepanaikina galimybės, kad toks susitarimas ar veiksmai gali turėti šio sprendimo 34 punkte nurodytą poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai (šia klausimu žr. 1996 m. liepos 13 d. Sprendimo *Consten ir Grundig prieš Komisiją*, 56/64 ir 58/64, Rink. p. 429, 495).
- 39 Nacionalinis teismas turi patikrinti, ar atsižvelgiant į nagrinėjamos nacionalinės rinkos savybes yra pakankamai didelė tikimybė, kad duomenų bazės veikimas gali tiesiogiai ar netiesiogiai, realiai ar potencialiai daryti poveikį kitų valstybių narių ūkio subjektų siūlomoms kreditams Ispanijoje ir kad šis poveikis nėra nedidelis.
- 40 Vis dėlto priimdamas prejudicinį sprendimą, Teisingumo Teismas prireikus gali pateikti paaiškinimus, kurie nacionaliniam teismui padėtų atlikti savąjį aiškinimą (žr., pavyzdžiui, 2002 m. spalio 17 d. Sprendimo *Payroll ir kt.*, C-79/01, Rink. p. I-8923, 29 punktą ir minėto sprendimo *Manfredi ir kt.* 48 punktą).
- 41 Nagrinėjamu atveju iš bylos medžiagos matyti, kad duomenų bazė iš principo yra atvira visoms įstaigoms, besiverčiančioms paskolų ir kredito veikla, t. y. plačiam skirtingų įmonių ratui. Kitaip nei Ispanijos centrinio banko valdomam CIR, šioje duomenų bazėje nėra numatyta minimalių įrašymo į ją sumų, todėl į duomenų bazę yra įtraukta daugiau informacijos apie kredito operacijas nei į CIR. Be to, informacija iš šios duomenų bazės yra perduodama elektroniniu būdu ir todėl daug efektyviau nei ją pateikia CIR.
- 42 Todėl galimybė naudotis duomenų baze ir tokio naudojimosi sąlygos, atrodo, gali turėti didelį poveikį kitose valstybėse nei Ispanijos Karalystė įsikūrusioms įmonėms sprendžiant dėl veiklos šioje valstybėje vykdymo.

- 43 Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką ir kaip matyti iš šio sprendimo 34 punkto, EB 81 straipsnio 1 dalis nenumato reikalavimo, kad šia nuostata draudžiami karteliai būtų padarę didelį poveikį prekybai Bendrijos viduje, tačiau numato reikalavimą nustatyti, kad kartelių pobūdis gali sukelti tokias pasekmes (šiuo klausimu žr. 1978 m. vasario 1 d. Sprendimo *Miller prieš Komisiją*, 19/77, Rink. p. 131, 15 punktą; 1997 m. liepos 17 d. Sprendimo *Ferriere Nord prieš Komisiją*, C-219/95 P, Rink. p. I-4411, 19 punktą bei minėtą sprendimą *Bagnasco ir kt.* 48 punktą).
- 44 Taip pat reikia atsižvelgti į numatomus konkurencijos sąlygų pokyčius ir valstybių narių tarpusavio prekybos srautus. Šiuo aspektu prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikęs teismas turi atsižvelgti, pavyzdžiui, į galimą tarpvalstybinės veiklos vystymąsi ir numatomą galimų politinių ar teisinių iniciatyvų, skirtų sumažinti teisines ar technines kliūtis prekybai, įtaką.
- 45 Jei prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikęs teismas mano, kad duomenų bazė gali turėti poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai šio sprendimo 34 punkte nurodyta prasme, jis turi ištirti, ar jos tikslas ar pasekmė yra konkurencijos ribojimas EB 81 straipsnio 1 dalies prasme.

Dėl konkurencijos ribojimo buvimo

- 46 Aišku, kad pagrindinė keitimosi informacija apie kreditus sistemos, tokios kaip duomenų bazė, paskirtis yra pateikti kreditus teikiančioms įstaigoms svarbią informaciją apie esamus ar potencialius paskolų gavėjus, įskaitant tai, kaip jie anksčiau grąžino savo skolas. Pateikiamos informacijos pobūdis priklauso nuo naudojamos sistemos tipo. Pagrindinėje byloje nagrinėjamoje duomenų bazėje, kaip

nurodė generalinis advokatas savo išvados 46 ir 47 punktuose, yra nurodomos neigiamos aplinkybės, pvz., skolos nemokėjimas, ir teigiamos, pvz., kreditų likučiai, laidavimas, užstatai ir garantijos, lizingo operacijos arba laikinas turto perdavimas.

⁴⁷ Tokios duomenų bazės, kurios, kaip nurodo Lenkijos vyriausybė, egzistuoja daugelyje valstybių narių, padidina informacijos, kurią gali sužinoti kredito įstaigos apie potencialius skolininkus, kiekį ir taip sušvelnina kredito davėjo ir kredito gavėjo turimos informacijos skirtumą, tuo padėdamos geriau numatyti kredito grąžinimo tikimybę. Atlikdamos tokį vaidmenį, šios duomenų bazės iš principo gali sumažinti savo įsipareigojimų nesilaikančių skolininkų skaičių ir taip pagerinti kreditų pasiūlą.

⁴⁸ Tokios duomenų bazės, kaip aptariamos šioje byloje, savo esme nėra skirtos trukdyti, riboti arba iškraipyti konkurenciją bendrojoje rinkoje EB sutarties 81 straipsnio 1 dalies prasme, todėl prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikęs teismas turi patikrinti, ar jos nesukelia tokių pasekmių.

⁴⁹ Šiuo požiūriu reikia pabrėžti, kad susitarimų ar veiksmų pagal EB 81 straipsnį vertinimas reiškia, kad būtina atsižvelgti į konkrečią situaciją, kurioje jie atsiranda, įskaitant ekonominį ir teisinį kontekstą, kuriame veikia įmonės, prekių ar paslaugų, kuriems jie taikomi, pobūdį, o taip pat realias nagrinėjamos rinkos ar rinkų veikimo sąlygas ir struktūrą (šia prasme žr. 1994 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *DLG*, C-250/92, Rink. p. I-5641, 31 punktą; 1995 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Oude Luttikhuis ir kt.*, C-399/93, Rink. p. I-4515, 10 punktą, o taip pat minėto sprendimo *Javico* 22 punktą).

⁵⁰ Nors EB 81 straipsnio 1 dalis tokio vertinimo neapriboja vien tik pasireiškusiu poveikiu, nes vertinimas turi atsižvelgti ir į nagrinėjamo susitarimo ar veiksmų

galimą poveikį, susitarimui EB 81 straipsnis netaikomas, jei jo įtaka rinkai yra tik nereikšminga (1969 m. liepos 9 d. Sprendimo *Völk*, 5/69, Rink. p. 295, 7 punktas; minėto sprendimo *Deere prieš Komisiją* 77 punktas ir minėto sprendimo *Bagnasco ir kt.* 34 punktas).

- 51 Pagal Teisingumo Teismo praktiką, bylose dėl keitimosi informacija ši veikla pažeidžia konkurencijos taisykles, kai ji sumažina arba panaikina tam tikrą netikrumą dėl to, kaip toliau vystysis rinka, ir to pasekmė yra konkurencijos tarp įmonių ribojimas (minėto sprendimo *Deere prieš Komisiją* 90 punktas ir 2003 m. spalio 2 d. Sprendimo *Thyssen Stahl prieš Komisiją*, C-194/99 P, Rink. p. I-10821, 81 punktas).
- 52 Iš tiesų iš pačios EB sutarties konkurencijos nuostatų prigimties išplaukia, kad kiekvienas ūkio subjektas turi savarankiškai spręsti, kokios politikos jis laikysis bendrojoje rinkoje. Taigi pagal Teisingumo Teismo praktiką, toks savarankiškumo reikalavimas draudžia bet kokius tiesioginius ar netiesioginius kontaktus tarp ūkio subjektų, kurie galėtų arba daryti įtaką esamo ar galimo konkurento veiklai rinkoje, arba atskleisti tokiam konkurentui, kaip pats ūkio subjektas ketina toliau elgtis rinkoje arba kokių naujų veiksmų joje imtis, kai tokių kontaktų tikslas arba pasekmė yra nenormalių konkurencijos sąlygų atitinkamoje rinkoje atsiradimas, atsižvelgiant į tiriamų produktų ar paslaugų pobūdį, įmonių skaičių ir dydį bei rinkos apimtį (žr. minėto sprendimo *Komisija prieš Anic Partecipazioni*, 116 ir 117 punktus bei ten nurodytą Teisingumo Teismo praktiką).
- 53 Bet koku atveju šis savarankiškumo reikalavimas neatima iš ūkio subjektų teisės protingai prisiderinti prie savo konkurentų esamo ar numanomo elgesio (minėti sprendimai *Deere prieš Komisiją*, 87 punktas; *Komisija prieš Anic Partecipazioni*, 117 punktas ir *Thyssen Stahl prieš Komisiją*, 83 punktas).

- 54 Todėl, kaip yra aišku iš šio sprendimo 49 punkto, negali būti įvertinta abstrakčiai, ar tokia keitimosi informacija sistema, kaip ši duomenų bazė, atitinka Bendrijos konkurencijos taisykles. Tai priklauso nuo ekonomikos sąlygų nagrinėjamose rinkose ir pačios sistemos charakteristikų, ypač nuo jos tikslo, prieigos ir dalyvavimo keičiantis informacija sąlygų, o taip pat informacijos, kuria keičiamasi, pobūdžio – ji gali būti, pavyzdžiui, vieša arba konfidenciali, detali arba apibendrinta, apie praeitį arba apie dabartį – jos dažnumo ir reikšmės nustatant kainas bei apimčių ir teikimo sąlygų.
- 55 Kaip nurodyta šio sprendimo 47 punkte, tokios duomenų bazės, kokia aptariama šioje byloje, sumažindamos paskolas paėmusių asmenų įsipareigojimų nevykdymų atvejų skaičių, iš esmės pagerina kreditų pasiūlą. Iš tiesų, kaip savo išvadų 54 punkte nurodė generalinis advokatas, jei finansų įstaigos dėl to, kad neturi informacijos apie riziką, jog paskolas paėmęs asmenys neįvykdys savo įsipareigojimų, negali iš jų išskirti tų paskolas paėmusių asmenų, kurių įsipareigojimų neįvykdymo rizika yra didesnė, šių įstaigų prisiimama rizika neišvengiamai padidės ir jos bus linkusios šią riziką įskaičiuoti į visų paskolas imančių asmenų sąnaudas, net ir tų, dėl kurių kyla mažiausia rizika, todėl pastarieji turės mokėti brangiau nei tuo atveju, jei šios įstaigos turėtų galimybę tiksliau įvertinti paskolos sugrąžinimo galimybę. Iš principo tokios duomenų bazės, kaip minima šioje byloje, sušvelnina šią tendenciją.
- 56 Be to, tokios duomenų bazės, sumažindamos pačių finansų įstaigų turimų duomenų apie savo klientus svarbą, iš principo, atrodo, gali padėti padidinti kreditus imančių asmenų mobilumą. Be to, šios duomenų bazės gali palengvinti naujų konkurentų atėjimą į rinką.
- 57 Vis dėlto tai, ar egzistuoja konkurencijos apribojimas EB 81 straipsnio 1 dalies prasme, priklauso nuo ekonominio ir teisinio duomenų bazės veikimo konteksto ir ypač nuo ekonominių rinkos sąlygų ir pačios duomenų bazės savybių.

- 58 Šiuo atžvilgiu visų pirma reikia pabrėžti, kad jei pasiūla rinkoje yra labai koncentruota, tai keitimasis tam tikra informacija, atsižvelgiant visų pirma į jos pobūdį, gali sudaryti sąlygas įmonėms sužinoti savo konkurentų situaciją ir jų komercinę strategiją rinkoje ir taip sumažinti rungtyniavimą rinkoje bei padidinti suokalbų sudarymo galimybę ar net tai paskatinti. Ir atvirkščiai, jei pasiūla yra labai suskaidyta, tai informacijos skleidimo ir keitimosi ja tarp konkurentų įtaka konkurencijai rinkoje gali būti vertinama neutraliai arba netgi teigiamai (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *Thyssen Stahl prieš Komisiją* 84 ir 86 punktus). Nagrinėjamu atveju yra aišku, kad, kaip nurodyta šio sprendimo 10 punkte, nacionalinis teismas sprendimą dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmė darydamas prielaidą, kad „rinka yra suskaidyta“, kurią jis turi patikrinti.
- 59 Antra, kad iš tokios duomenų bazės, kokia yra nagrinėjama pagrindinėje byloje, negalima būtų suprasti konkurentų pozicijos rinkoje ar komercinės strategijos, labai svarbu, kad tiesiogiai ar netiesiogiai nebūtų atskleista kreditoriaus tapatybė. Šioje byloje iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą aišku, kad *Tribunal de Defensa de la Competencia Asnef-Equifax* įpareigojo neatskleisti duomenų bazėje esančios informacijos apie kreditorius, o pastaroji su šiuo įpareigojimu sutiko.
- 60 Trečia, taip pat labai svarbu, kad prieiga prie duomenų bazės būtų teisiškai ir faktiškai nediskriminacinė visų šioje srityje veikiančių ūkio subjektų atžvilgiu. Iš tiesų, jei tokia prieiga nebūtų užtikrinta, tai kai kurie iš jų atsidurtų nepalankesnėje padėtyje, nes jie turėtų mažiau informacijos apie prisiimamą riziką, o tai taip pat neskatinėtų naujų subjektų atėjimo į rinką.
- 61 Iš to darytina išvada, kad jei nagrinėjamos rinkos nėra labai koncentruotos, jei sistema nesudaro galimybių identifikuoti kreditorių ir jei prieigos ir naudojimo sąlygos visoms finansų įstaigoms yra nediskriminacinės, tokia keitimosi informacija sistema kaip duomenų bazė iš principo negali turėti konkurenciją ribojančio poveikio EB 81 straipsnio 1 dalies prasme.

- 62 Iš tiesų šiomis sąlygomis tokios sistemos padeda sumažinti su kredito prašančių asmenų įsipareigojimų nevykdymo riziką susijusį netikrumą, tačiau jos nesumažina su konkurencijos sąlygomis susijusio netikrumo. Kiekvienas ūkio subjektas, priimdamas tam tikrą sprendimą, paprastai veiktų nepriklausomai ir savarankiškai, atsižvelgdamas į su kredito prašančiais asmenimis susijusią riziką. Priešingai nei teigia *Ausbanc*, vien tik iš tokio keitimosi informacija apie kreditus negalima automatiškai daryti išvados, kad tai nulemtų galimą kolektyvinę konkurenciją pažeidžiantį elgesį, pavyzdžiui, tam tikrų potencialių paskolos gavėjų boikotą.
- 63 Be to, kaip savo išvados 56 punkte iš esmės nurodė generalinis advokatas, galimiems klausimams, susijusiems su jautriais asmens duomenų aspektais konkurencijos teisė netaikoma, ir jie gali būti sprendžiami vadovaujantis tokių duomenų apsaugą reglamentuojančiomis nuostatomis. Iš bylos medžiagos matyti, kad pagrindinėje byloje pagal duomenų bazę taikomas taisyklės suinteresuoti vartotojai pagal Ispanijos įstatymus gali patikrinti su jais susijusius duomenis ir, jei reikia, pareikalauti juos ištaisyti arba panaikinti.

Dėl EB 81 straipsnio 3 dalies taikymo

- 64 Prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikusiam teismui sprendžiant pagrindinę bylą gali prireikti svarstyti klausimą dėl EB 81 straipsnio 3 dalies taikymo, tik jei šis teismas, atsižvelgdamas į šio sprendimo 58–62 punktuose išdėstytus argumentus, nuspręstų, kad šiuo atveju konkurencija tikrai buvo apribota EB 81 straipsnio 1 dalies prasme.
- 65 EB 81 straipsnio 3 dalyje numatyta išimtį galima taikyti tik tuomet, jei yra įvykdytos keturios šioje nuostatoje nurodytos kumuliacinės sąlygos. Visų pirma reikia, kad

kartelis padėtų tobulinti prekių gamybą ir paskirstymą arba skatinti technikos ir ekonomikos pažangą, antra, kad kartu sudarytų sąlygas vartotojams sąžiningai dalytis gaunama nauda, trečia, kad atitinkamoms įmonėms nenustatytų jokių apribojimų, nebūtinų šiems tikslams pasiekti, ir, ketvirta, kad nesuteiktų tokioms įmonėms galimybės panaikinti konkurenciją didelei atitinkamų produktų daliai (žr. šiuo klausimu 1984 m. sausio 17 d. Sprendimo *VBVB ir VBBB prieš Komisiją*, 43/82 ir 63/82, Rink. p. 19, 61 punktą ir minėto sprendimo *Remia ir kt. prieš Komisiją* 38 punktą).

⁶⁶ Iš bylos medžiagos ir, be kita ko, iš antro prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikusio teismo klausimo išeitų, kad jis ypač norėtų gauti Teisingumo Teismo išaiškinimą dėl antrosios iš šių sąlygų, kuri numato, kad sąžininga iš susitarimo gaunamos naudos dalis turi būti skirta vartotojams. Iš tiesų šis teismas iš esmės klausia, ar tuo atveju, jei naudos iš duomenų bazės gauna ne visi vartotojai, jai vis tiek galėtų būti taikoma EB 81 straipsnio 3 dalyje numatyta išimtis.

⁶⁷ Tokios duomenų bazės, kokia aptariama šioje byloje, be galimo šio sprendimo 55 ir 56 punktuose nurodyto poveikio, gali padėti išvengti pernelyg didelio kredito vartotojų įsiskolinimo, o taip pat bendrai sudaryti didesnes galimybes gauti kreditą. Šie objektyvūs ekonominiai privalumai galėtų, jei kartais būtų pripažinta, kad duomenų bazė riboja konkurenciją EB 81 straipsnio 1 dalies prasme, kompensuoti tokio galimo apribojimo keliamas neigiamas pasekmes; tai prireikų turėtų įvertinti prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikęs teismas.

⁶⁸ Žinoma, negalima atmesti galimybės, kad, kaip teigia *Ausbanc*, kai kuriems kredito prašantiems asmenims yra padidinamos palūkanos arba net atsisakoma suteikti kreditą dėl to, kad egzistuoja tokia duomenų bazė.

69 Tačiau nenagrinėjant klausimo, ar tokie kredito prašantys asmenys vis vien gauna naudos iš to, kad kredito sistemoje yra tvarka ar apsauga nuo pernelyg didelio įsiskolinimo, vien tik ši aplinkybė nereiškia, kad neįvykdoma sąlyga, pagal kurią sąžininga iš susitarimo gaunamos naudos dalis turi būti skirta vartotojams.

70 Iš tiesų, pagal EB 81 straipsnio 3 dalį, reikia atsižvelgti į bendrą poveikį visiems vartotojams atitinkamose rinkose, o ne kiekvienam šios kategorijos vartotojui atskirai.

71 Be to, reikia pažymėti, kad, kaip išplaukia iš šio sprendimo 55 ir 67 punktų, tokios duomenų bazės, kokia yra aptariama pagrindinėje byloje, esant tinkamoms sąlygoms, gali pagerinti kreditų pasiūlą, taip pat ir tiems kredito prašantiems asmenims, kuriems dėl to, kad kreditoriai gerai nežino jų asmeninės situacijos, būtų tekę mokėti pernelyg dideles palūkanas.

72 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktus klausimus reikia atsakyti taip:

- EB 81 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad tokia informacijos apie kreditus sistema, kokia yra šiuo atveju nagrinėjama duomenų bazė, iš principo neriboja konkurencijos, jei nagrinėjamos rinkos nėra labai koncentruotos, jei sistema nesudaro galimybių identifikuoti kreditorius ir jei prieigos bei naudojimosi sąlygos visoms finansų įstaigoms yra teisiškai ir faktiškai nediskriminacinės.

- Jei tokia informacijos apie kreditus sistema, kokia yra šiuo atveju nagrinėjama duomenų bazė, ribotų konkurenciją EB 81 straipsnio 1 dalies prasme, tai šio straipsnio 3 dalyje numatytą išimtį galima taikyti tik tuomet, kai yra įvykdytos keturios šioje nuostatoje nurodytos kumuliacinės sąlygos. Nacionalinis teismas turi patikrinti, ar šios sąlygos yra įvykdytos. Norint įvykdyti sąlygą, pagal kurią sąžininga iš susitarimo gaunamos naudos dalis turi būti skirta vartotojams, iš principo nebūtina, kad kiekvienas vartotojas individualiai gautų naudos iš susitarimo, sprendimo ar suderintų veiksmų. Tačiau reikia, kad bendras poveikis visiems vartotojams aptariamose rinkose būtų palankus.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 73 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikusiai teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

- 1. EB 81 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad tokia finansų įstaigų informacijos apie kreditus sistema, kokia yra šiuo atveju pagrindinėje byloje nagrinėjama duomenų bazė, iš principo neriboja konkurencijos, jei nagrinėjamos rinkos nėra labai koncentruotos, jei sistema nesudaro**

galimybių identifikuoti kreditorius ir jei prieigos bei naudojimo sąlygos visoms finansų įstaigoms yra teisiškai ir faktiškai nediskriminacinės.

- 2. Jei tokia informacijos apie kreditus sistema, kokia yra šiuo atveju nagrinėjama duomenų bazė, ribotų konkurenciją EB 81 straipsnio 1 dalies prasme, tai šio straipsnio 3 dalyje numatytą išimtį galima taikyti tik tuomet, kai yra įvykdytos keturios šioje nuostatoje nurodytos kumuliacinės sąlygos. Nacionalinis teismas turi patikrinti, ar šios sąlygos yra įvykdytos. Norint įvykdyti sąlygą, pagal kurią sąžininga iš susitarimo gaunamos naudos dalis turi būti skirta vartotojams, iš principo nebūtina, kad kiekvienas vartotojas individualiai gautų naudos iš susitarimo, sprendimo ar suderintų veiksmų. Tačiau reikia, kad bendras poveikis visiems vartotojams aptariamose rinkose būtų palankus.**

Parašai.